

FAGNE AS
Postboks 2015
5504 HAUGESUND

Vår dato: 28.04.2023

Vår ref.: 202203776-39 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler:

Inger Anette Sandvand Dahlen
22 95 92 82/iasd@nve.no

Krav om tilleggsutredninger til søknad om ny 132 kV kraftledning Bø-Meland

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til konsesjonssøknad av 11. februar 2022 for ny 132 kV dobbelkurs kraftledning fra Bø til Meland på Karmøy. Vi viser videre til høringsuttalelser og innsigelse til konsesjonssøknaden og Fagnes kommentar til disse av 17. mars 2023. NVE har behov for tilleggsopplysninger før vi kan ferdigbehandle saken, opplistet tematisk nedenfor.

Kulturminner

Fylkeskommunen i Rogaland har fremmet administrativ innsigelse til saken på bakgrunn av kulturminneloven § 3 om utilbørlig skjemming av et automatisk fredet kulturminne. Fylkeskommunen foreslår en løsning med å utrede deler av traseen for jordkabel. 14. april 2023 ble det gjennomført et innsigelsesmøte med deltakelse fra Rogaland fylkeskommune, Fagne og NVE. I møtet ble innsigelsen begrunnet av fylkeskommunen, og Fagne fikk mulighet til å kommentere. Deretter ble flere alternative løsninger diskutert, bl.a. jordkabel og justering av foreslåtte maste plasseringer for å redusere negative visuelle virkninger av ny 132 kV kraftledning forbi kulturminnet Rehaugane. Referat fra møtet er vedlagt dette brevet.

NVE er enig i at søknaden fra Fagne er mangelfull i beskrivelsen og utredninger av konsekvenser for registrerte kulturminner. NVE ber derfor Fagne om å supplere vurderingene med grundigere beskrivelse av konsekvenser av tiltaket for kjente, automatisk fredete eller vedtaksfredete kulturminner som kan bli berørt av de omsøkte traseene, jf. høringsinnspill fra Karmøy kommune og Rogaland fylkeskommune.

Fylkeskommunen skriver at tiltaksområdet har middels til høyt potensial for funn av automatisk fredete kulturminner. Dette er ikke omtalt i søknaden, og NVE ber Fagne inkludere vurderinger rundt dette.

Fagne bes vurdere avbøtende tiltak for å unngå store negative virkninger av tiltaket for de registrerte kulturminnene Rehaugane, og hvordan anlegget kan tilpasses for å unngå direkte inngrep i ukjente automatisk fredete kulturminner som ev. blir funnet i senere arkeologiske registreringer.

NVE viser til aktuelle avbøtende tiltak diskutert i innsigelsesmøtet med Rogaland fylkeskommune. Fagne bes inkludere visualiseringer av ulike løsninger som presenteres for å redusere negative virkinger på registrerte kulturminner, for eksempel sett fra Rehaugane.

KULA-landskap og visuelle virkninger

NVE ber Fagne redegjøre for eventuell oppdatert informasjon om områdene med status som KULA-landskap, på hvilken måte tiltaket kan påvirke kulturlandskapet, og hvordan kraftledningen er planlagt for å ta hensyn til landskapsverdiene. For KULA-landskap gjelder særskilte føringer om å blant annet unngå høye installasjoner og ikke forringe siktlinjer og det visuelle inntrykket mellom kulturminner og i kulturlandskapet. Mulige avbøtende tiltak skal vurderes og visualiseres.

NVE ber Fagne om å supplere utredningene for friluftsliv på bakgrunn av innspillene fra flere høringsparter om mangelfull beskrivelse av konsekvenser av de ulike traséalternativene. Fagne bes inkludere omtale og vurdering av konsekvenser for berørt friluftsområde ved Snurrevarden (Midt-Karmøymarka med verdi viktig) som ikke er omtalt i søknaden. NVE ber Fagne om å vurdere og eventuelt foreslå konkrete strekninger av traseen hvor kamuflering av master kan ha god effekt, og drøfte fordeler og ulemper med kamuflerende tiltaket.

Jordkabel

NVE ber Fagne gi en teknisk og økonomisk vurdering av kabel som alternativ til luftledning på en noe lengre strekning fra Bø til Havrevoll/Visnesvegen/Vågetunet ved innføringen til Bø transformatorstasjon. Dersom Fagne ønsker å inkludere jordkabel som et alternativ i søknaden, må det utredes til samme nivå som allerede omsøkte alternativ.

Naturmangfold

NVE ber om en gjennomgang av utredningene for naturmangfold, og særlig rødlistede og sårbare fuglearter og berørte naturtyper. Søknader om anleggskonsesjon skal utredes i tråd med forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften). For generelle krav til utredninger og foretrukket metodikk se NVEs digitale veileder: [Virkninger for miljø og samfunn \(nve.no\)](https://veiledere.nve.no/konsesjonssoknad-nettanlegg/soknad-om-anleggskonsesjon/virkninger-for-miljo-og-samfunn/)¹

Fagne skal forslå tiltak for å redusere kollisjonsrisiko og forstyrrelser av fugl på strekninger med fugletrekk eller hekkeplasser, som for eksempel ved- og rundt våtmarksområdet ved Fiskåvatnet. Fagne skal også foreslå tiltak for å minimere virkingene for naturmangfold og naturtyper.

NVE ber også Fagne om å inkludere en vurdering av mulige forekomster av fremmede arter i lys av innspill fra Karmøy kommune.

Landbruk

---

¹ <https://veiledere.nve.no/konsesjonssoknad-nettanlegg/soknad-om-anleggskonsesjon/virkninger-for-miljo-og-samfunn/>

NVE ber om oppdaterte vurderinger av hvilke konsekvenser tiltaket og de ulike traseene vil ha for landbruket og landbruksdriften, i form av direkte arealbeslag og driftsbegrensninger i traseen, herunder mulig tap av spredeareal jf. høringsuttalelse fra Statsforvalteren. Fagne skal beskrive tiltak som kan redusere ulemper for landbruket, som trasé- og tilpasninger av mastepunkter og/eller mastehøyder. NVE ber Fagne vurdere muligheten og eventuelle løsninger for å unngå arbeid i vekstsesongen, i lys av innspill fra Karmøy kommune.

Presentasjon og krav til tilleggsutredninger og ev. tilleggssøknad

NVE ber om at tilleggsutredningene og eventuell tilleggssøknad presenteres og oversendes i et slik format at de egner seg til å sende på offentlig høring ved behov. Fagne skal inkludere visualiseringer av alternative løsninger for å redusere negative virkninger for kulturminner og kulturlandskap i tilleggsutredningene/tilleggssøknad. NVE minner om KU-forskriftens krav om å gjennomføre utredninger og feltundersøkelser etter anerkjent metodikk, og utføres av personer med relevant fagkompetanse. Dette gjelder også visualiseringene.

Med vennlig hilsen

Lisa Vedeld Hammer
Seksjonssjef

Inger Anette Sandvand Dahlen
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

FAGNE AS

Kopimottakerliste:

STATENS VEGVESEN

ROGALAND FYLKESKOMMUNE

ROGALAND FYLKESKOMMUNE - Sikke Viste

STATSFORVALTAREN I ROGALAND

Karmøy kommune

Karmøy kommune - Oddrun Lund

STATNETT SF

TELENOR NORGE AS - Jan Ingvald Johansen

Avinor AS

FAGNE AS - Odd Håland Øksnevad

Mattilsynet Region Sør og Vest

NORSK ORNITOLOGISK FORENING HAUGALAND LOKALLAG

ELISABETH HOLM HAUSKEN

FLYPLASS SENTERET AS

ELLEN MARIE FISKAEN

EINAR HARALD HAUGE
MAGNHILD KATRINE HEVRØY
Einar Johan Kolstø
Turid Marit Pettersen
Atle Bjørn Grinde
May-Lene Wold Svendsen
Svein Ståle Kolstø